

MITT STOCKHOLMSALBUM

Dikter, skrivna ombord på s/s Stockholm 1916 - 1917

under stilleståndet i Halifax

av

Claes Wilhelm Jansson

Hvilka äro de ?

*Hvem är den "Herrn" som dessa tidningsmännen
Med smickrets äckel smorde grundligt grann?
Som säges hafva endast idel vänner,
Och bättre är än hvarje annan man;
Som nämnes Gud och härskare tillika,
I egen värld! Där fattiga och rika
Hans Höghets gunst lär täfla om?
- Männ' Håken känner denna son?*

*Men hvem är han den lille hedersmannen,
Som fick att bära store broders lott?
Som log medlidsamt åt de stora lammen;
Åt stora ord ur tomma tankeslott!
Som säger minst men dock vet mest af alla.
Som står där trygg, när skarpa huggen falla?
- I Sverige finnas många som
Det namnet känna - A - n!*

*Hvem var då han med militärprinciper,
Hvars Stockholms saga blef så snöpligt kort?
Som trodde att, ej någon ann begriper:
"Att köksaffall och aslukt bör tas bort
Från mänskors boning, innan luktorganen,
Sin herre fresta till: att själfva fanen,
Med starka näfvar slunga ut!
- Då rundt gick strömmens lopp till slut.*

*I stället kom en annan af de lärde,
Som bort i Västern lärt sig veta hut.
Väl satte han på jobbet mindre värde;
Han blott var fäst till samma resas slut.
Jag glömt hans namn. Detsamma kan det vara.
Han var blott en, utaf den stora skara,
Som vi till nödhjälpt haft och ha;
Och möjligt är att han var bra.*

*Men hvem är han, som lagt beslag på spriten,
På båda sidor stormig Ocean?
Som första resan hjälpte fram en liten;
Men lämnat fler inunder spårlös ban;
Som, både lag och strängda instruktioner,
sig satte öfver - Såna pojkfasoner!
- En äl-skog ofta blifver dyr
När icke ödet bättre styr.*

*Och hvem var han, som icke riktigt visste,
På hvilken fot han tryggast kunde stå?
Som oftast tog uppå det rätta miste,
Och fann för gott att ifrån skeppsbord gå;
Som smög rundt hörnarne i mörka kvällen,
Och höll kurtis - Han var dock gift den sällen!
Han sades föra skvaller fram.
I Nordanlanden finns hans namn.*

*Hvem är, som håller styft på etiketten?
På stånd och gradbeteckning likaså.
Som väntar på en bred på epåletten;
Att bli en Gudaboren, han också?
- Ej fanns en topp, bland Andes berg och tinnar,
Så stolt och hög, att icke Örnen svingar
Långt högre än, i eterns blå;
Dit mänskoögat ej kan nå.*

*Hvem är den man, som sent på natten sitter
Och vrida söker, rum och tid ur led?
Som sökte skydd hos dessa stolta briter,
När fosterjorden under foten sved;
Som svingar rundt på nedåtböjder hålfot,
Och har för öfrigt en hvardaglig kålrot?
- "Talgkokare" var ingenting,
Emot att vara A-ing!*

*Hvem är väl hon, som gammal uti "gåle"
Har lyckats bli, trots elak tungas svärd?
Som synes mig: "Ett hår utaf Hin Håle!"
Som passar bäst i skvallersystrars värld?
- Det fordras två, att röra upp från botten.
En är för litet. Därför ha' vi fått dem!
Ej namn jag vet. Jag tiger still.
Du kan dem gissa om du vill.*

*Hvem var väl han, som Champis drack som vatten,
Och sof så godt på sådant härligt rus?
Men stördes i sin slummer fram på natten,
Och drömde om ett stort och mäktigt brus!
- Han kände bak, på sina pantalonger.
O ve! Det flöt en ström i hans kalsonger.
Det var en ny-ström med behag,
Han drömde om till ljusan dag.*

*Hvem är, som skrifvit dessa lumpna rader,
Där ondskan lyser mellan hvarje rad?
Är han kanhända själfva lögnens fader?
Är det väl sant, som står på dessa blad?
Det bittert känns, att ge sig själf en läxa -
Nej, håll du tyst! Låt glömskans mossa växa,
Och gömma det, som gömmas kan;
Tids nog det kommer likväl fram.*

*I mörkan natt, upp Eucalyptus' stammar,
Små Possums fly för Trappersns säkra lod.
På himlahvalfvet, Södra Korset flammar.
Och månen lyser röd, som dränkt i blod.
Hvem är då han, som så har vida farit?
Som pröfvat allt, men som dock intet varit;
Som djurklo uti skölden bär;
Och krusar ej för någon här.*

*Hvem är den man, som alltid vackra orden,
Har lärt jonglera med, så raskt och lätt?
Som skulle passat vid de tunga borden,
Där skarpa tungor skipa lag och rätt.
Som vet och känner världshistoriens årtal;
Som är en mästare att hålla skåltal?
-Där Thor går fram i mörkan kväll,
Där lysa blixtar upp ditt tjäll!*

*Hvem är då han, som pluringarne stryker,
Med vana händer, öfver skrinets kant?
Som troget vaktar, att ej någon bryter,
Sin tjänta skärf, emot en större slant;
Som skorrar något med den skånska rösten;
Som fruktar kvinnor och de hvita bröstet?
Med heder han sitt hufvud bär.
En Jöns kan se hvems son han är.*

*Det finnes en uti den samma flocken;
En godlynt man, som troget gör sin plikt.
Som inga ränder fått på vapenrocken;
Men syns mig af mycket större vikt
Än många andra, som med grannlåt pråla,
Men söka, att af plikten dra och snåla.
-Hvar kommer då denna man ifrån?
Jo, han af Piteå är en son!*

*Hvem är den mannen med det ljusa skägget?
Med hufvudt stadigt uppå bålen fäst;
-Försök att gissa, och du finner ägget-
Som gör med handen mång' högtidlig gest;
Som mödans lön har lärt att högt värdera;
Och vattusoten lär hans krafter tära.
Han låg för oskulden på lur,
Men sköt en bom på detta djur!*

*Hvem var den mannen, som all kroppens näring,
I tidens ursprung, fick att rufva på?
Som tjänat kronan, och som bondbeväring,
Var van att drilla och att lära gå;
Som lyckades, att i en liten brasa,
Få skräp och papper fatta eld och frasa;
Som vände om på ving-ad hof,
När man hans tjänster ej förstod?*

*Ännu än ann' var med att jämna vägen,
När allt var kaos i vår lilla värld.
Långt fram på natten, såg jag honom trägen
Och redo, gå till storms med blottat svärd.
Han manligt stred mot både små och stora;
Som ensam man, var han dock dömd förlora.
Man frestas tro, utaf hans namn,
Att han ej var en miss-nöjd man!*

*Men hvem var han, som blef så röd i snaggen?
Som "hafsluft" söp i fulla, djupa drag;
Som, liksom Bacchus, trifieds bäst vid kaggen;
Som stämning väckte i gelikars lag;
Hvars namn blef pråligt, när han tog till pännan;
Som gick sin väg, när knappt vi lärt att känna'n?
-Här var ju allt så kallt och vått,
I land man har det mera torrt!*

*Jag fann den länk, som Mr. Darwin sade,
Det skulle finnas mellan djur och oss!
Ack om du sett, den uppsyn som han hade,
Du skulle frågat: "Uppå hvem han bråss"?
Dock sades det: "Att han en liten docka,
I sina armar han lyckats locka!"
-En Laban fanns i forntid grå,
Var manne detta Nr 2?*

*Men om jag sedan skulle ta en klunga
Och i en urna, grundligt skaka om;
Och blanda där, de gamla med de unga.
Hvem är då han, den glada yngling, som
Af björn-arne blir jagad tätt och tida?
Men som den dagen lärt att tåligt bida,
Då liten jungfru, god som guld,
Utplåna skall, hans ungdoms skuld.*

*På berg-ets sluttning stod en fur och räckte,
Mot höjden, andaktsfullt, sin enda gren.
Där nedanför, på ödslig hed, det växte
Bland ris och ljung, en liten frodig én!
Där grund var mullen, mellan dessa båda,
En planta växte, gude-lig att skåda.
-Du fyra fått, att denna gång,
Försöka finna i min sång!*

*Vi söner fått, med mannakraft och handling,
Af Nils, af Anders, Per, och utaf Sven;
Med Olles son det gör en vacker samling;
Välkommen den, som lyster pröfva dem!
-När Sven Hedin sig själf i Tib-et döljde,
En liten fåg-el satt och sjöng och röjde
För bil-tog man, från gren och kvist,
Hur kofvan luras skall till sist.*

*Små vågor dallra genom rymdens salar,
De synas ej, och deras röst är stum;
Långt bort i fjärran, någon ljudlöst talar,
Men oss når ljudet genom eterns rum!
Hvem är den mannen som, med band rundt pannan,
Kan tyda tecknen och dem foga samman?
-När Rad-jahn åker på sin tron
Så få vi nytt från krigets zon!*

Hösten 1916

I Fångenskap

*En vinter, en vår och en sommar vi väntat
Förgäfves, att frihetens timma skall slå;
En gång såg det ut som om litet man gläntat
På hemlighetsmakarnas täta ridå;
Men åter den slöts, och i Halifax dimmor
Vi kväfvast af längtan till frihet och ljus,
Till värliga solstrålars lekande strimmor,
Till nordiska barrskogars smekande sus.*

*Vi längta till frihetens stamort på jorden,
Till landet vid Mälar- och Östersjövåg;
Där Vikingar sutto vid guldprydda hornen
Och hugfäste minnet af nordmannadåd;
Där frihetens eld genom seklerna brunnit,
Af fäderna vaktad och värnad och närd;
Där flyktingar fristad för våldet ha' funnit,
Och skyddade blifvit för bödlarnes svärd.*

*Men nu är det ofred! Kanonernas dunder
Går mullrande fram öfver vatten och land.
Det tigges om seger vid altarerunder,
Om människooffer i Krigsgudens hand.
Re'n Frihetsgudinnan med flämtande fackla
Och Rättvisans Sköldmö med flammande svärd,
Af Härarnes Herrar ha' bringats att vackla,
Och trampas i stoftet af vansinnets värld.*

*Dock hoppas vi än att en morgon skall randas
- En morgon på Ragnaröks blodiga natt -
Då fri från tyranner vår stjärna skall andas,
Då ofredens fasor skall glömmas, och att
De sår som med lögnernas pilar man gifvit,
Af helande balsam må lekas, och så:
Att sanning och rätt som förtrampade blifvit,
På fastare grund skola åter uppstå.*

*Då smyger en suck ur de kvalfyllda brösten,
En lättnadens suck från en lidande värld,
Och vid eviga fredens heliga löften
Skall blomma var kind som af nöden är tård;
Då brytas de oskylda fångarnas bojor
Och fria de ila till väntande hem;
Det stiger ett jubel ur slott och ur kojor
När älskande finna hvarandra igen.*

*Då fladdrar för vinden vår blågula fana
- Symbolen för sanning, och frihet och rätt -
Och hän emot Öster vi styra och spana
Mot randen af världshafvets blånande slätt,
Mot skummet af vågor som brottas vid stranden
Och bryta sin kraft emot kobbar och skär,
Mot lyckan som väntar, och vänliga handen
Som vinkar Välkommen till vännerna där.*

Midsommardagen 1917

V. J - n

God syn! **Eller mor Stinas julafton!**

Fram och tillbaka mor Stina gick
och vänta på främmande, som hon se'n fick
Först kom pigan, från prästgår'n dit
se'n postmästar'n och mor Kajsa kom på visit
Åt pigan från prästgår'n måste man le
för hon hade så rysligt svårt att se
och långsam och fumlig hon var också
konstigt att prästfrua ville ha na' kvar ändå
Fastän hon glasögon hade
hon det mesta på golvet lade
Kaffe och socker och gran och ljus
det hade hon med sig till mor Stinas hus
och korv och frukt de' också va'
mor Stina blev så gla' så gla'!
När se'n pigan ifrån henne gick
en bra stund hon vänta fick.
Så postmästar'n in med stora steg klev
och i handen han hade till mor Stina ett brev
Ända från "Amerka" det brevet kom
det får mor Stina postmästar'n tala om
Å kära hjärtanes, från son min de' måtte va'
Ja-ha det är alldeles riktigt ja
Mor Stina såg upp med strålande blick
ty ifrån sonen 50 riksdaler hon fick
Se'n mor Stina bad honom spela
men han hade inte hunnit igenom hela
förrän mor Stina rösten höjer
Tänk att han inte kan spela "Fjärran han dröjer"!
Nä', han också så där konstig va'
Å såg, det gjorde han allt annat än bra!
En apelsin mor Stina bjöd på, innan han gick
men ett päron istället han i nypan fick
Halva päronet på golvet han la'
men att få upp det igen gick ej så bra.
Mor Stina alldeles ifrån sig blev
men hon va' inte bättre, när hon sitt namn skrev
för bara slängen på S i boken kom
allt det andra hamna utanom.
Se'n fråga mor Stina om inte de' va' bra
"Jo visst", bara postmästarn sa'.
Sedan när postmästarn gick
av mor Stina jag höra fick
"Ja-ha, son min ä' allt snäll ändå

postmästarn, stackarn, som pigan, var vindögdd också"! Se'n mor Stina ställde iordning med fart
"Jag hoppas mor Kajsa kommer snart."
Vara ensam lång stund ej mor Stina fick
För rätt va' de' var mor Stina i dörrens gick
Fast hon så fina glasögon hade
hon kappan gång på gång på golvet lade.
Kaffe mor Stina genast bjöd på,
fast mor Kajsa hade svårt att i sej det få.
Se'n satt de och prata, bägge va' på gott humör
om pastor Magnusson som radio-montör.
Tidningen och redaktörn på Mossebo
var med på noterna må ni tro.
Sen fabrikörn och tant Ulla kom på tapeten
ja bägge hade den lilla egenheten
att tycka om att skvallra lite smått ibland
och det är de' ju många fler än de som kan.
Om kalaset hos nämndemans va' ska' man tro
och likaså om skurningen och "leken" på Mossebo
ja det lät minsann inte för grant
och jag hoppas att inte alltihopa var sant!
Ja nog för att man på Mossebo har det bra
men inte leker dom väl varenda dag!
O, de' där om vävningen va' ej heller rätt
för vi väver både flossa och slätt.
Det är inte värt mor Stina säger så något mer
för sex st. vävstolar åter efter jul man ser.
Ja, då skall vi säkert dunka och slå
och mor Stina skall visst få komma och se på.
När sedan mor Kajsa skulle till och gå
mor Stina fick nå't nytt att tänka på
för att tre stycken besök hon haft
och alla tre hade ögonen på skaft
och vindögda va' di alla tre
för de' va' hemskt va' illa dom kunde se.
Kan någon begripa va' som i deras ögon har vart',
något släktdrag de måtte ha haft?
Ja, jag kan ej på annat sätt det förklara,
för något konstigt måste de' vara!

(En som är vindögdd men inte ser fullt så illa.)

Förlovade

Samuel Vetlander

Ulla Vitlock

